

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo

GRADSKA UPRAVA

Služba za urbano planiranje, investicije, stambene i komunalne poslove

Broj: 09-04—3165-1/22
Sarajevo, 14.06.2022. godine

Bosna i Hercegovina-Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo - GRAD SARAJEVO
GRADSKO VIJEĆE

PRIMLJENO:	14 JUN 2022		
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01-04	09-1010/22		

GRAD SARAJEVO
GRADSKO VIJEĆE GRADA SARAJEVA
N/r Jasmin Ademović, predsjedavajući

Predmet: Dostava inicijative na nadležno postupanje, dostavlja se;

Poštovani,

U prilogu akta dostavljam inicijativu za podizanje spomenika:

1. Općina Stari Grad – podizanje spomenika Husein – kapetanu Gradašćeviću,

Molim Vas da navedene materijale dostavite Komisiji za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva.

S poštovanjem,

Pomoćnica gradonačelnice
Merima Arifhodžić, dipl. pravnik

Prilog:
-Inicijative x 1

Dostaviti
-naslovu
-a/a

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 407 443
Fax: +387 33 208 341
Email: grad@sarajevo.ba
Web: www.sarajevo.ba

Općina Stari Grad Sarajevo
Općinsko vijeće

Municipality of Stari Grad Sarajevo
Municipal Council

Stručna služba Općinskog vijeća
Stari Grad Sarajevo

Broj: 02-45-252/22

Datum: 07.04.2022. godine

Bosna i Hercegovina - Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo - GRAD

08-04-2022

09	04	3165	
----	----	------	--

09

Grad Sarajevo
n/r Benamina Karić, gradonačelnica Grada Sarajevo
ul. Hamdije Kreševljakovića br.3
71000 Sarajevo

Predmet: Inicijativa sa Zaključkom Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo, dostavlja se

Poštovana,

Dostavljamo Vam inicijativu za podizanje spomenika Huseinu – kapetanu Gradaševiću Zmaju od Bosne, borcima Pokreta za autonomiju Bosne i učesnicima Svebosanskog sabora održanog 12. Septembra 1831. godine u Carevoj džamiji, koju je podnio Malik Garibija, zamjenik predsjedavajućeg Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo, a koja je usvojena na 14. redovnoj sjednici Općinskog vijeća Općine Stari Grad Sarajevo dana 31.03.2022. godine, sa Zaključkom Općinskog vijeća, na nadležno postupanje.

Molimo Vas za dostavljanje informacije o poduzetim aktivnostima povodom navedene inicijative.

S poštovanjem,

Prilog kao u tekstu.

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Evidencija

55/22

Općina Stari Grad Sarajevo
Općinsko vijeće

Na osnovu člana 8. Poslovnika Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo 18/21 – Prečišćeni tekst) podnosim

VIJEĆNIČKO PITANJE/INICIJATIVA

IME I PREZIME VIJEĆNIKA	Malik Garibija
POLITIČKA PARTIJA	SDP BIH
SJEDNICA OPĆINSKOG VIJEĆA	14. redovna
DATUM ODRŽAVANJA SJEDNICE	Planirana za mart 2022.godine
PITANJE ZA (navesti službu, sektor, odsjek, organ, nivo vlasti kojem je upućeno pitanje/inicijativa)	Općinskom načelniku Ibrahimu Hadžibajriću i gradonačelnici Grada Sarajeva Benjamini Karić

TEKST PITANJA/INICIJATIVE	<p>Upućujemo inicijativu da se pokrenu sve neophodne aktivnosti kako bi se podigao spomenik Huseinu – kapetanu Gradašćeviću <i>Zmaju od Bosne</i>, borcima Pokreta za autonomiju Bosne i učesnicima Svebosanskog sabora održanog 12. septembra 1831. godine u Carevoj džamiji gdje je proglašena autonomija Bosne i Husein-kapetan Gradašćević potvrđen za bosanskog valiju, izabranog voljom svih ljudi u Bosni.</p> <p>Za lokaciju predlažemo pješačko ostrvo na raskrsnici između ulica Bistrik i Obala Isa-bega Ishakovića, prekoputa ulaza u Carevu džamiju, ili drugu adekvatnu lokaciju u skladu sa mogućnostima i pozitivnim pravnim propisima.</p>
OBRAZLOŽENJE PITANJA/INICIJATIVE	<p>Jedan od najznačajnijih događaja u historiji Bosne i Hercegovine bilo je proglašenje autonomije, čime je potvrđena viševjekovna volja i opredjeljenost Bosanaca i Hercegovaca za očuvanjem svoje nezavisnosti i suvereniteta.</p> <p>Iako se ovaj događaj odigrao na području naše Općine, do danas nemamo adekvatno obilježje niti adekvatno obilježavamo ovaj datum, niti se dovoljno sjećamo kako učesnika Svebosanskog sabora, tako i</p>

svih boraca za autonomiju Bosne i njihovog izabranog vođe Huseina – kapetana Gradašćevića.

Stoga smatramo da na pomenutom pješačkom ostrvu, koje uglavnom služi za nelegalno parkiranje, imamo dovoljno prostora da se takvo obilježje napravi, tim više što se pješačko ostrvo nalazi odmah do Careve džamije u kojoj se i odvio sudbonosni Svebosanski sabor. Ukoliko to nije moguće, prihvatamo i druge adekvatne lokacije.

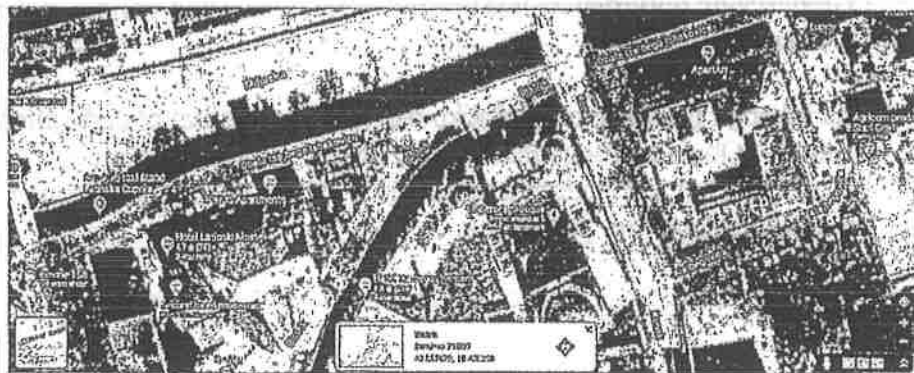
Idejno rješenje, svakako, treba biti tako izvedeno da ne ugrozi obližnje spomenike kulture i da se uklopi u okolinu, ali da istovremeno ukaže na punu važnost događaja i svih učesnika u ovom događaju.

Pozivamo općinsku administraciju na čelu sa načelnikom Hadžibajrićem i Grad Sarajevo na čelu sa gradonačelnicom Benjaminom Karić da načine sve neophodne korake i pokrenu proces u svrhu podizanja spomenika kapetanu Gradašćeviću, učesnicima Svebosanskog sabora i svim borcima za autonomiju Bosne.

Molim da se kolegice i kolege vijećnici izjasne o inicijativi, te da se u slučaju njenog prihvatanja inicijativa dostavi načelniku Općine Stari Grad i gradonačelnici Grada Sarajeva.

U nastavku dostavljam mapu pomenute lokacije, kao i dio kraćeg teksta o Huseinu – kapetanu Gradašćeviću, Pokretu za autonomiju Bosne i Svebosanskom saboru.

S poštovanjem,
Malik Garibija

Izvor: Google Maps

Od ideje do čina: 190 godina od proglašenja bosanske autonomije

Na dan 12. septembra 1831. godine, kao rezultat političke akcije i volje najvećeg dijela naroda, u Sarajevu je proglašena autonomija BiH u okviru Osmanskog carstva.

Jedan od, bez sumnje, najznačajnijih događaja u historiji Bosne i Hercegovine, koji je imao snažne i dalekosežne refleksije na pravce njenog političkog razvoja, jeste obrazovanje pokreta za autonomiju pod vlašću Osmanskog carstva.

U osvit rusko-osmanskog rata 1827. godine, koji je dvije godine kasnije okončan mirovnim sporazumom u Jedrenama, političke prilike i društveni odnosi u najzapadnijoj provinciji Osmanskog carstva ozbiljno su narušeni. Prema odredbama sporazuma, iz teritorije Bosanskog ejaleta izdvojeno je i kneževini Srbiji priključeno šest nahija (oblasti).

Nezadovoljstvo stanovništva, koje je još od kraja 16. stoljeća isključivo samo nosilo teret odbrane granica svoje domovine, postalo je gorući problem u ovom dijelu Carstva. Iskazujući otvoreno neslaganje spoljnom politikom Osmanskog carstva, kojom su oduzimanjem šest nahija direktno ugroženi interesi Bosne, bosansko plemstvo odbacilo je politiku i odluke Visoke Porte.

U tom smislu, na dan 12. septembra 1831. godine, kao rezultat političke akcije i volje najvećeg dijela naroda, u Sarajevu je proglašena autonomija Bosne u okviru Osmanskog carstva.

Uspon Husein-kapetana Gradaševića

Husein, sin Osman-kapetana i Melek-hanume, rođen je u Gradačcu 1802. godine. Odrastanje i mladost proživio je u burnim vremenima kad je Bosnom upravljao Dželal-paša, namjesnik vrlo surovog vladanja, u čijim je intrigama život izgubio i Huseinov stariji brat, Murat-kapetan, kojeg je na čelu gradačačke kapetanije naslijedio 1820. godine.

Za punih jedanaest godina upravljanja kapetanijom izgradio je desetine građevina, od kojih se posebno izdvaja džamija Husejnija, čija je gradnja završena 1826. godine. Po dobrom su ga pamtili katolici sela Tolise gdje je, kako bilježi Julijan Jelenić, njegovom saglasnošću i dozvolom 1823. godine izgrađena prva zgrada za potrebe katoličke pučke škole i crkva koja je primala 1.500 ljudi.

U vrijeme rusko-osmanskog rata Husein-kapetan je pružao podršku bosanskom namjesniku, sve do 1829. godine kada je Jedrenskim sporazumom odlučeno da se iz Bosne izdvoji šest nahija.

Već naredne godine sultan je obaviješten o formiranju tajnog društva u Tuzli kojim je rukovodio Husein-kapetan, sa ciljem nepriznavanja zakona o ukidanju janjičarskog odžaka i vraćanje uprave u ruke

Bosanaca.

Na jednom od sastanaka održanom u Tuzli, kojem nije prisustvovao namjesnik, kapetani su za vođu izabrali Husein-kapetana i ovlastili ga da štiti njihove i interese Bosne.

Organizacija i početak Pokreta za autonomiju

U drugoj polovini marta 1831. godine namjesniku su saopšteni zahtjevi koje bi sultan trebao da ispuni, ako želi da se u Bosni očuva red i mir.

Bosanski prvaci su, između ostalog, zahtijevali da sultan poništi sve privilegije date kneževini Srbiji, zaustavi reformu vojske, ukine namjesništvo u Bosni i omogući uvođenje posebne republikanske uprave na čijem će čelu biti domaći čovjek. To je bio prelomni trenutak.

Husein-kapetan uživao je veliku podršku bosanskog naroda. Još u maju 1831. godine potpisivao se kao Al-muhakkem Kapudan Husein Serasker-i Bosna (serasker, vojni komandant Bosne, izabran po volji naroda).

Nakon što su odbačeni zahtjevi kapetana, sultan je naredio velikom veziru da spremi vojsku i kazni pobunjenike.

Bosanska vojska, na čelu sa Husein-kapetanom, pristigla je u blizinu Prištine i već jula 1831. godine, u mjestu Štimja, osmanske snage doživjele su težak poraz, a veliki vezir sa svojim pomoćnicima pobjegao u Skoplje. Njegov bijeg bio je tako paničan da je ostavio cijelu arhivu, koju je bosanska vojska zaplijenila.

Proglašenje bosanske autonomije

Iz Prištine, preko Novog Pazara, Husein-kapetan sa pratnjom uputio se prema Sarajevu, gdje je dočekan uz veliko oduševljenje naroda.

S obzirom da sultan nije želio ispuniti zahtjeve bosanskih prvaka i imenovati Husein-kapetana novim bosanskim valijom, u Sarajevu je 12. septembra održan svebosanski sabor. Tom prilikom, u Carevoj džamiji, zvanično je proglašena autonomija Bosne i Husein-kapetan potvrđen kao valija.

“Mi ovdje sakupljeni”, tekst je zakletve, “svi, jednoglasno tebe postavljamo za valiju ejaleta Bosne. Svu našu pokretnu i nepokretnu imovinu i, posebno, naše porodice i djecu predajemo tebi u ruke i za tvoju sreću. Od sada samo tebe priznajemo kao valiju Bosne i nikoga s druge strane ne trebamo i ne primamo, ko god da postavio. Ima umrijeti i propasti ali od ovoga nema odustati”.

Husein-kapetanov san o slobodi Bosne, činilo se, bio je ostvaren.

Husein-kapetan je upravu u Bosni preuzeo kao vezir u činu paše sa tri tuga, a nedugo nakon završetka rada Sabora obrazovan je i bosanski Divan. Carski kapidžibaša i inspektor, svjedočivši takvom razvoju situacije, savjetovao je sultana da potvrdi odluke koje su Bosanci donijeli u Sarajevu.

“Za ime Boga, gospodaru”, pisao je Visokoj Porti u Istanbul, “ako se želi sačuvati Bosna u okviru Carstva i cijela Rumelija, potvrdite izbor Husein-paše Gradašćevića za valiju i vezira Bosne i ispunite zahtjeve Bošnjaka. To je najveći interes sultana i Carstva”.

Međutim, sultan nije prihvatio savjete. Umjesto toga je izdao naredbu o pokretanju vojske i okupljanju 50.000 vojnika iz rumelijskih sandžaka. Pokret za autonomiju našao se pred najvećim izazovom.

IZVOR: AL JAZEERA

Cijeli tekst dostupan na:

<https://balkans.aljazeera.net teme/2021/9/12/od-ideje-do-cina-190-godina-od-proglasenja-autonomije-bih>

Potpis vijećnika/vijećnice

Broj: 02-45-224/22

Datum: 31.03.2022. godine

U skladu sa članom 89. Poslovnika Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo - Prečišćeni tekst ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 19/21), na 14. redovnoj sjednici Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo, održanoj 31.03.2022. godine, nakon razmatranja tačke Dnevnog reda:

2 Inicijative o kojima će se Općinsko vijeće izjašnjavati:

Inicijativa da se podigne spomenik Huseinu – kapetanu Gradaščeviću Zmaju od Bosne, borcima Pokreta za autonomiju Bosne i učesnicima Svebosanskog sabora održanog 12. Septembra 1831. godine u Carevoj džamiji, gdje je proglašena autonomija Bosne i Husein – kapetan Gradaščević potvrđen za bosanskog veliju, izabranog voljom svih ljudi u BiH. Lokacija spomenika je pješačko ostrvo na raskrsnici između ulica Bistrik i Obala Isa- bega Ishakovića, prekoputa ulaza u Carevu džamiju, ili druga adekvatna lokacija u skladu sa mogućnostima i pravnim propisima.

koju je podnio Malik Garibija, zamjenik predsjedavajućeg Općinskog vijeća, usvojen je sljedeći

ZAKLJUČAK

Usvaja se

Inicijativa da se podigne spomenik Huseinu – kapetanu Gradaščeviću Zmaju od Bosne, borcima Pokreta za autonomiju Bosne i učesnicima Svebosanskog sabora održanog 12. Septembra 1831. godine u Carevoj džamiji, gdje je proglašena autonomija Bosne i Husein – kapetan Gradaščević potvrđen za bosanskog veliju, izabranog voljom svih ljudi u BiH. Lokacija spomenika je pješačko ostrvo na raskrsnici između ulica Bistrik i Obala Isa - bega Ishakovića, prekoputa ulaza u Carevu džamiju, ili druga adekvatna lokacija u skladu sa mogućnostima i pravnim propisima.

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA STARI GRAD
SARAJEVO

doc. sci. Mirza Batalović, dipl.el.ing.

Dostaviti:

1. Općinskom načelniku
2. Gradu Sarajevo, n/r gradonačelnici Karić Benjamin
3. Službi za lokalni razvoj i poslove mjesnih zajednica
4. Evidenciji
5. a/a

